

lium, uxorem, matrem aliosque plurimos Baptismo sacro abluerat, nulla hactenus mentio; adeoque quid de eo actum sit, prorsus ignoratur.

Ceterum dum Quangsi Provinciam Cing Tartarorum Regulus domat, Colaüs, qui summam Præfecturam gerebat, & Christianus erat, in potestatem hostium venit. Tartarus victor, triduo ab omni in eum crudelitate abstinuit, ratus egregii Philosophi animum dignitatibus præmiisque propositis ad obsequium flecti posse. Verum ille fidem olim Regi suo datam vitæ præferens, capite plexus est. Venerationi tamen ac laudi virtus fuit; corpus ab hostibus magnifico tumultu illatum: tametsi enim ad defectionem Sinas invitant Tartari; perseverantes tamen in fide præconio ac benevolentia prosequuntur. Hæc sane etiam ipse viri præstantis amicitia ac virtutibus debeo, quas & coram in eo veneratus sum, & Sinenſis Ecclesia totos viginti annos cum admiratione suspexit. Nomen ei Kiu Thomas, memoria sempiterna dignissimum. Ex Nanking Provinciæ civitate Changchou oriundus fuit. Inter hæc ex Suchuen provincia, quam sævitie ac plurimorum scelerum infamia notus latro Changhienchung evastaverat, nuntiatur variis eam bellorum motibus concuti; & quamvis perdomita videretur, novas tamen res turbasque moliri.

Iam & Fokien provincia laborare cœpit. Ex ejus urbe Changcheu, jam obsessa xxx Martii anno MDC LII, R. P. Petrus Canavari Genuensis scribit, Quesingum relictis navibus exscensione in continentem facta, omnem late regionem invadere, villas ac civitates nonnullas occupasse, terrorem circumferre; Tartarorum Præfectos præfidiis & munitionibus se continere, certamen detrectare: brevi tamen ex Peking regia sede ingentes copias expectari, iisque facile debellatum iri. Est autem Quesingus hic Provinciæ Fokien infestus, natus patre Iquon, seu Chingchilungo, magnæ famæ pirata, quem insigni Tartarorum dolo captum fuisse supra narratum est. Ut vero pertexam ea quæ de homine illo audiui postrema nova, cum Europam petiturus apud

Hollandos in Batavia nova (ad quam ab illorum epibatis ac militibus quibusdam tamquam captivus deductus fueram) aliquot mensibus versarer; & quæ ex quibusdam Sinis ad eandem Insulam navigio Sinico delatis anno MDC LIII Ianuario mense percepi; nempe ad compescendum Quesingum exercitus Tartarorum numerosos advenisse. Horum Dux calliditate utendum ratus, exiguam suorum manum adversus Quesingum præmittit: mandata addit, ut pugna se se committant, ac simulata mox fuga ad tutiora festinent. Maxima interim Tartarorum equitum vis profundam vallem à tergo montis interjecti insidet. Tartari, qui pugnam inchoaverant, mox fugam arripiunt; quos dum progressi Sinæ sequuntur ac premunt, & paulatim ardore vincendi longius à littore Chang fluminis, ubi classis stabat, recedunt, repente Tartarorum equitatus cernitur; fit maxima cædes, re-

denique ut ea quæ ad Religionem spectant, atque postremis è Sina litteris acceptum in Belgio Bruxellæ adhuc agerem, mense Junio MDC LIV quam paucissimis attingam; referebant illæ, Patres Societatis IESV, à Tartaris benigne ut antea, & melius quoque haberi; liberrimum toto Regno exercitium Christianæ Catholicæ Religionis ab iis permitti, & præter vetera templa, novis quoque condendis non tantum fieri potestatem, verum & rei non parum in eorum fabricam quibusdam in locis ab iis esse collatum. Adeo quæ aliis damno sunt, divina bonitas suis vertit in lucrum. Verum hæc & similia fusius enarranda ampliori volumini reservantur, quod ea quæ ab anno MDCX (quo suum de Christiana expeditione apud Sinas suscepta ab Societate IESV librum concludit R. P. Nicolaus Trigautius) gesta sunt usque ad hæc tempora, complectetur.